

DE RE ENTOMOLOGICA

per

FRANCESC ESPAÑOL

II

Una captura d'interès a la Vall d'Aran i un *ptinidae*
(coleòpt.) nou a Catalunya

En la sessió científica que la INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL celebrà el dia 7 de març del 1931, el Sr. CODINA presentà una parella d'*Odontaeus armiger* Scop. aberració *fulvus* que el Dr. SEITZ recollí a la Vall d'Ordesa (Osca), com a exemplar interessant, car les dades ibèriques d'aquest exemplar mancaven de precisió quant a localitat i temps de captura. El Sr. FERRER i VERT digué haver tingut aquest mateix coleòpter procedent del Miracle.

Posteriorment he pogut confirmar plenament l'existència d'aquest curiós insecte a Catalunya. A primers d'agost de l'any passat, el vaig recollir pels voltants de Salardú (Vall d'Aran), i precisament la mateixa aberració *fulvus* que el Dr. SEITZ recollí a la Vall d'Ordesa. Això fa creure que als Pirineus no es troba la forma tipus, sinó l'aberració anteriorment citada.

Mentre complia els primers mesos de servei militar a la 4.ª Comandància d'Intendència, vaig tenir ocasió de fer una troballa d'interès. L'ajudant del botiquí que coneixia les meves afeccions entomològiques, m'advertí que el cotó fluix que guardaven per a fins terapèutics estava envaït d'un petit insecte que el feia inservible. Intrigat, vaig examinar el dit material, i vaig comprovar l'existència d'uns petits coleòpters que vivien entre els filaments del cotó. Estudiats resultaren ésser el *Sphaericus gibboides* Boield. (*ptinidae*), espècie que no figurava en les col·leccions del Museu de Ciències Naturals d'aquesta ciutat.

És una espècie nova a Catalunya, car tot i tractar-se d'un animal quasi cosmopolita amb una àrea de distribució geogràfica abraçant Europa, Àfrica Septentrional i Estats Units d'Amèrica, concretament, cap dels catàlegs coleopterològics de la nostra terra no el cita; i el

més curiós del cas és que els de la fauna paleàrtica, si bé coincideixen a assenyalar la seva existència a la mediterrània occidental, no el citen ni de Catalunya ni d'Espanya; vegeu, si no, el «Catalogus Coleopterorum Europae, etc.» de HEYDEN, REITTER i WEISE; França meridional i Itàlia, M. PIC, en el volum 41 (dedicat a la família pttinidæ) del «Coleopterorum Catalogus» editat per S. SCHENKLING l'assenyala a Portugal, Sicília, Còrsega i Nord d'Àfrica i finalment, Manuel MARTÍNEZ DE LA ESCALERA, en el seu catàleg «Los coleòpteros de Marruecos», diu haver-lo recollit a Mogador i a Tànger. La seva existència no té, doncs, res de particular no solament a Catalunya, sinó tampoc a tota la resta d'Espanya.

III

Un coleòpter interessant de la Fauna catalana: el *Colobicus marginatus* (colydiidae)

El dia 2 de gener del 1930, trobant-me incidentalment a l'Espluga de Francolí, i disposant d'unes quantes hores, vaig anar a visitar la Font de Nerola. Pels seus voltants vaig tenir la sort de capturar, sota l'escorça d'una alzina, entre altres insectes, un *Colobicus marginatus* Latr., colidiid molt interessant, donada la circumstància d'ésser nou per a la Fauna ibèrica, car la cita «Pireneus orientals» de MAYET, que hom veu en el catàleg LAFUENTE (any 1928), es refereix, sens dubte, als Pireneus francesos.

Fins avui aquest coleòpter era considerat com a propi de l'Europa central, Sibèria i Japó. Així, HEYDEN, REITTER i WEISSE, en el Catal. Coleop. Europ. (any 1906 p. 351), l'assenyalen d'Europa (denominació equivalent a Europa Central); CALWERS, en la seva obra Calwers Käferbuch (any 1916 p. 511), el considera propi de l'Europa central, Sibèria i Japó; i finalment, A. HETSCHKO, en el Coleopterorum Catalogus (Pars. 107, any 1930, p. 30), dóna com a bones les localitats de CALWERS, anteriorment esmentades.

Pel que fa referència a la biologia d'aquest curiós insecte, PERRIS descobrí que la larva viu sota les escorces de diferents espècies del gènere *Quercus* i dintre les galeries del *Pyrrhidium sanguineum* i *Phymatodes variabilis*, alimentant-se probablement de les dejeccions de les larves d'aquests cerambícids, i que la nimfosi s'efectua a terra. L'adult, segons ACLOQUE (Fauna de França, volum dedicat a